

KLAIPĖDOS NAFTA
AKCINĖ BENDROVĖ

2012-08-13
Nr. R1-3976

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija
Algirdo g. 27, LT-03219 Vilnius

2012-08-13 Nr. (22.3)SGD- 221
| 2012-07-27 Nr. R2-1786
2012-07-27 Nr. R2-1788
2012-07-27 Nr. R2-1794

Faksas: (8 5) 213 5270

Originalas nebus siunčiamas

DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS TEIKIAMŲ TEISĖS AKTŲ DERINIMO

AB „Klaipėdos nafta“ (toliau – Bendrovė), veikianti kaip suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) terminalo projekto įgyvendinimo bendrovė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. vasario 15 d. nutarimu Nr. 199 „Dėl suskystintų gamtinių dujų terminalo įrengimo“ suteiktais įgaliojimais, įvertino Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2012 m. liepos 27 d. raštu Nr. R2-1786, Nr. R2-1788 ir Nr. R2-1794 pateiktus derinti teisės aktų projektus ir teikia žemiau nurodytas pastabas bei pasiūlymus dėl teisės aktų projektų tobulinimo.

1. Bendrovė teikia šias pastabas ir pasiūlymus dėl Komisijos nutarimo „Dėl Suskystintų gamtinių dujų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti skirtų lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projekto (TAPIS Nr. 12-2630-01) tobulinimo:

1.1. Komisijos nutarimo projekto 2 punkte nurodomas Suskystintų gamtinių dujų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti skirtų lėšų administravimo tvarkos aprašo projekto (toliau – Aprašo projektas) 12 punkte reglamentuojamų teisinių santykių pradžios momentas – „SGD terminalui pradėjus vykdyti gamtinių dujų skystinimo veiklą“, sąlygoja teisinį neaiškumą ir neapibrėžtumą. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (toliau – GDĮ) ir Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo (toliau – SGDĮ) nuostatomis, gamtinių dujų skystinimo ūkinę komercinę veiklą vykdydys SGD terminalo operatorius, turintis Komisijos išduotą gamtinių dujų skystinimo licenciją ir atsakingas už SGD terminalo eksploatavimą. Atsižvelgiant į tai, aptariamų teisinių santykių pradžios momentą siūlome apibrėžti aiškiai nurodant juridinį faktą, nuo kurio priklauso tokių teisinių santykių pradžia.

Siūlome Komisijos nutarimo projekto 2 punktą išdėstyti taip:

„2. Nustatyti, kad Suskystintų gamtinių dujų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti skirtų lėšų administravimo tvarkos aprašo 12 punktą įsigalioja ~~SGD terminalui pradėjus vykdyti gamtinių dujų skystinimo veiklą~~ gamtinių dujų skystinimo licencijos išdavimo suskystintų gamtinių dujų terminalo operatoriui dieną.“

Burių g. 19
a./d. 81

Telefonas: +370 46 391772

+370 46 391700

91003 Klaipėda-C

Faksas: +370 46 311399

El. paštas: info@oil.lt
www.oil.lt

A/s: LT90 7044 0600 0076 4196

AB Vilniaus banko Klaipėdos filialas

Ranko kodas: 70440

PVM mokėtojo kodas:

LT106488917

Įmonės kodas: 110648893

1.2. Aprašo projekto 2 punkte nurodytas Aprašo tikslas, kurio esminė paskirtis – apibrėžti Aprašo reguliavimo dalyką, turėtų būti suderintas su Aprašo pavadinimu. Taip pat aptariama nuostata tobulintina teisės technikos požiūriu, suderinant vartojamas sąvokas su kitose Aprašo projekte nuostatose vartojamomis sąvokomis ir apibrėžiant pirmą kartą naudojamus sąvokų sutrumpinimus.

Siūlome Aprašo projekto 2 punktą išdėstyti taip:

„2. Aprašo tikslas – nustatyti aiškia ir skaidrią ~~SGD terminalo~~ lėšų (toliau – ~~SGDT lėšos~~), skirtų ~~suskystintų gamtinių dujų~~ (toliau – SGD) terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo ~~sąnaudų kompensavimui sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti~~ (toliau – ~~SGDT lėšos~~), surinkimo ir mokėjimo tvarką gamtinių dujų sektoriuje, nustatyti reikalavimus SGDT lėšų apskaitai, SGDT lėšų administratoriaus teikiamoms ataskaitoms, užtikrinti SGDT lėšų ~~judėjimo~~ ~~procesą~~ administravimo skaidrumą.“

1.3. Vadovaujantis teisės technikos taisyklėmis, teisės akte naudojamoje pirmojoje nuorodoje į kitą teisės aktą turėtų būti nurodytas pilnas šio teisės akto pavadinimas, jo paskelbimo šaltinis, metai, paskelbimo šaltinio ir teisės akto eilės numeris. Kitose nuostatose gali būti vartojamas ir sutrumpintas tokio teisės akto pavadinimas. Be to, teikiant nuorodą į įstatymą, atitinkama informacija turi būti pateikta apie kiekvieną naują įstatymo redakciją.

Siūlome Aprašo projekto 3 punkto antrąją ir trečiąją pastraipas išdėstyti taip:

„SGDT lėšų administratorius – asmuo, turintis Lietuvos Respublikos ~~G~~gamtinių dujų įstatyme (Žin., 2000, Nr. 89-2743; 2007, Nr. 43-1626; 2011, Nr. 87-4186) numatyta tvarka išduotą gamtinių dujų perdavimo licenciją ir atsakingas už SGDT lėšų administravimą.

SGDT lėšų gavėjas – Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis paskirta SGD terminalo projekto įgyvendinimo bendrovė arba SGD terminalo operatorius, turintis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme (Žin., 2000, Nr. 89-2743; 2011, Nr. 87-4186) nustatyta tvarka išduotą gamtinių dujų skystinimo licenciją.“

1.4. Aprašo projekto 3 punkto ketvirtojoje pastraipoje apibrėžta sąvoka „SGDT lėšų mokėtojas“ turinio prasme atitinka GDĮ 2 straipsnio 26 dalyje išdėstytą „gamtinių dujų sistemos naudotojo“ sąvoką ir jos apibrėžtį. Siekiant teisės normų suderinamumo ir teisinių santykių aiškumo, siūlome Aprašo projekte vadovautis įstatymuose apibrėžtomis sąvokomis. Pažymėtina ir tai, kad „sistemos naudotojo“ sąvoka taip pat yra vartojama ir kitose Aprašo projekto nuostatose.

Be to, GDĮ 5 straipsnio 2 dalyje yra nurodyta, jog SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudos ar jų dalis gali būti įtrauktos būtent į gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainą. Todėl asmenų pareiga mokėti SGDT lėšas Aprašo projekte turėtų būti aiškiai susieta su gamtinių dujų perdavimo paslaugos gavimu.

Siūlome Aprašo projekto 3 punkto ketvirtąją pastraipą išdėstyti taip:

„SGDT lėšų mokėtojas – ~~asmuo, išskyrus gamtinių dujų sistemos operatorius, kurie įrenginiai yra prijungti prie gamtinių dujų sistemos~~ gamtinių dujų sistemos naudotojas, kuriam teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis teikiama gamtinių dujų perdavimo paslauga.“

1.5. Atsižvelgiant į tai, kad Aprašo projekto 3 punkte apibrėžiama „SGDT lėšų mokėtojo“ sąvoka, būtent šią sąvoką siūlome nuosekliai vartoti visame Aprašo projekto tekste, kai siekiama sureguliuoti teisinius santykius, susijusius su asmenimis, mokančiais SGDT lėšas. Siūlome atsakyti atskirose nuostatose vartojamų perteklinių „vartotojo“ ir „sistemos naudotojo“ sąvokų. Atitinkamai siūloma patikslinti Aprašo projekto 7.1, 7.2 ir 9 punktuose vartojamas sąvokas.

1.6. Aprašo projekte vartojamos sąvokos yra apibrėžtos ne tik GDĮ, bet taip pat ir kituose teisės aktuose, tarp jų Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme ir GDĮ. Siūlome patikslinti nuorodą į Apraše vartojamų sąvokų apibrėžtis įtvirtinančius teisės aktus.

Siūlome Aprašo projekto 3 punkto penktąją pastraipą išdėstyti taip:

„Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme (Žin., 2002, Nr. 56-2224; 2011, Nr. 160-7576), Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, Lietuvos Respublikos Šsuskystintų gamtinių dujų terminalo įstatyme ir kituose teisės aktuose.“

1.7. Aprašo projekto 4.1 punkte numatomą SGD terminalo lėšų panaudojimo paskirtį siūlome formuluoti tiksliai pagal SGDĮ 5 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą bendrąją taisyklę dėl SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudų ar jų dalies kompensavimo per gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainą. Įstatymo įgyvendinamuoju teisės aktu negali būti keičiamas įstatyminės teisės normos reguliavimo dalykas ar apimtis.

Siūlome Aprašo projekto 4.1 punktą išdėstyti taip:

„4.1. kompensuoti SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo išlaidas sąnaudas ar jų dalį;“

1.8. SGDĮ 5 straipsnio 2 dalyje yra numatyta tiek SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudų ar jų dalies, tiek ir visų šių objektų (įrenginių) eksploatavimo sąnaudų ar jų dalies kompensavimo galimybė, įtraukiant šias sąnaudas ar jų dalį į gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainą. Įstatymų leidėjas jokia apimtimi neatskiria SGD terminalo eksploatavimo sąnaudų nuo SGD terminalo infrastruktūros ir jungties eksploatavimo sąnaudų.

Siūlome Aprašo projekto 4.2 punktą išdėstyti taip:

„4.2. kompensuoti SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties eksploatavimo sąnaudas ar jų dalį;“

1.9. SGDĮ 5 straipsnio 2 dalyje įstatymų leidėjas nustatė tiesioginę gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus pareigą administruoti SGDT lėšas, gautas su mokėjimais už gamtinių dujų perdavimo paslaugą. Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus veikla, pabrėžtina, nėra susijusi su SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimu ar eksploatavimu, o perdavimo sistemos operatoriaus veikloje patiriamos sąnaudos gali būti įtraukiamos į gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainą GDĮ ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis. Atsižvelgiant į tai, siūlome aiškiai atskirti SGD terminalo projekto ir gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus veiklos sąnaudas bei jų kompensavimą. SGDT lėšų panaudojimas perdavimo sistemos operatoriaus veiklos sąnaudoms kompensuoti nėra suderinamas su SGDĮ 5 straipsnio 2 dalyje numatytu SGD terminalo projekto sąnaudų kompensavimo principu ir su Aprašo projekto 2 punkte pateikta SGD terminalo lėšų samprata bei jų tikslinė paskirtimi.

Siūlome išbraukti Aprašo projekto 4.3 punktą.

1.10. Atsižvelgiant į tai, kad Aprašo projekto 3 punkte yra apibrėžta „SGDT lėšų gavėjo“ sąvoką (įvertinus Bendrovės 1.4 pastaboje pateiktą pasiūlymą), Aprašo projekto 6 punkto nuostata, kurioje pakartotinai nurodomi subjektai, kuriems taikomas privalomas SGDT lėšų mokėjimas, laikytina pertekline.

Siūlome išbraukti Aprašo projekto 6 punktą.

1.11. Įvertinus tai, kad galiojančiuose teisės aktuose nėra apibrėžta „gamtinių dujų perdavimo paslaugų kiekio“ sąvoką, o gamtinių dujų perdavimo kainą mokama už sistemos naudotojo iš gamtinių dujų sistemos faktiškai suvartotą gamtinių dujų kiekį, siūlome atitinkamai patikslinti Aprašo projekto 8 punkte vartojamas sąvokas. Be to, siūlome vieningai vartoti „gamtinių dujų perdavimo kainos“ sąvoką, sutinkamai su Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikos (toliau – Metodika) nuostatomis. Taip pat siūlome aiškiai

nurodyti teisės akta, tai yra – Metodiką, kuriame nustatyta tvarka Komisija apskaičiuoja SGDT priedą prie gamtinių dujų perdavimo kainos.

Siūlome Aprašo projekto 8 straipsnį išdėstyti taip:

„8. SGDT lėšų mokėtojo mokėtina SGDT lėšų suma už ataskaitinį ~~kalendorinį~~ mėnesį nustatoma, kaip ~~tam tokio~~ SGDT lėšų ~~mokėtojai suteiktų gamtinių dujų perdavimo paslaugų~~ mokėtojo iš gamtinių dujų sistemos faktiškai suvartoto gamtinių dujų kiekio per ataskaitinį mėnesį ~~bei ir SGDT priedo prie gamtinių dujų perdavimo tarifo kainos, kurį nustatė Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikoje nustatyta tvarka apskaičiuoja Komisija, sandauga.~~“

1.12. Bendrovės nuomone, Aprašo projekto 9 punkte siūlomas 35 dienų po ataskaitinio mėnesio terminas, per kurį SGDT lėšas surinkusios gamtinių dujų įmonės privalo šias lėšas pervesti SGDT lėšų administratoriui, yra nepagrįstai ilgas ir sudarantis sąlygas uždelsti SGDT lėšų surinkimą bei jų išmokėjimą SGDT lėšų gavėjui, kas yra nesuderinama su faktiniais SGD terminalo projekto finansavimo poreikiais ir projekto įgyvendinimo tikslais.

Taip pat atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog Aprašo projekto 9 punktas bus taikomas tik gamtinių dujų tiekimo įmonei, kuris surinks SGDT lėšas, vadovaudamasi Aprašo projekto 7.2 punktu. SGDT lėšas, numatytas Aprašo projekto 7.1 punkte surinks pats SGDT lėšų administratorius – gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius.

Siūlome Aprašo projekto 9 straipsnį išdėstyti taip:

„9. ~~Operatorius ir (ar) tiekėjas iš vartotojų ir (ar) sistemos naudotojų, kurių įrenginiai yra prijungti prie gamtinių dujų sistemos, Gamtinių dujų tiekimo įmonės jų aptarnaujamų SGDT lėšų mokėtojų, kaip nurodyta Aprašo 7.2 punkte, per ataskaitinį mėnesį surinktas mokėtinas SGDT skirtas lėšas perveda SGDT lėšų administratoriui ne vėliau kaip per 35 dienas iki kiekvieno mėnesio, einančio po ataskaitinio mėnesio, 10 darbo dienos.~~“

1.13. Aprašo projekto 11.1 punkte numatytos SGDT lėšų, skirtų SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudoms ar jų daliai finansuoti, išmokėjimo SGDT lėšų gavėjui sąlygos, Bendrovės vertinimu, neatitinka faktinių SGD terminalo projekto finansavimo poreikių ir tikslų, siekiant savalaikio SGD terminalo įrengimo ir jo eksploatavimo pradžios ne vėliau kaip iki 2014 m. gruodžio 3 d., įgyvendinant SGDĮ 14 straipsnio 1 dalyje nustatytą imperatyvų reikalavimą.

Bendrovė, atsižvelgdama į įstatymų leidėjo numatytą galimybę SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudas ar jų dalį įtraukti į gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainą, siekia užsitikrinti didžiausią įmanomą apyvartinių lėšų kiekį, kuris sudarytų sąlygas efektyviai padengti Bendrovės mokėjimų įsipareigojimus įgyvendinant SGD terminalo projektą ir sumažintų skolinimosi poreikį. Skolintų lėšų naudojimas SGD terminalo projekto investicijoms dėl šioms lėšoms taikomų palūkanų ženkliai padidins bendrąsias SGD projekto sąnaudas, kurios vėliau bus įtrauktos arba į tą pačią gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainą, arba į SGD terminalo operatoriaus teikiamų paslaugų kainą. Bendrovė, siekdama Lietuvos Respublikos Vyriausybės jai pavestų tikslų, susijusių su SGD terminalo įrengimu, veikdama socialiai atsakingai taip pat siekia, kad šie tikslai būtų realizuoti sukuriant kaip įmanomą mažesnę finansinę naštą gamtinių dujų vartotojams.

Tačiau tam, kad Bendrovė galėtų kiekvieną mėnesį sukaupti didžiausias galimas SGD terminalo projektui skirtas apyvartines lėšas, jas efektyviai planuoti ir panaudoti investicijoms bei sumažinti skolintų lėšų naudojimo apimtį, reikalinga užtikrinti efektyvų ir operatyvų per gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainą surenkamų lėšų įsisavinimą. Aprašo projekto 11.1 punkte pasiūlytas SGDT lėšų išmokėjimo mechanizmas tokių tikslų pasiekti neleis, įvertinus Komisijos siūlomą atidėtą SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudų ar jų dalies kompensavimą, be kita ko, priklausomą nuo perteklinių administracinių procedūrų derinant

Bendrovės faktiškai atliktas investicijas su Lietuvos Respublikos energetikos ministerija ir Komisija.

Pastebėtina ir tai, jog Aprašo 11.1 punkte nustatytas ribojimas, suteikiantis SGDT lėšų gavėjui teisę dėl SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties sąnaudų ar jų dalies kompensavimo kreiptis tik kartą metuose, sąlygoja neaiškų teisinį reguliavimą. Bendrovei nėra suprantama, ar tokiu kreipimusi laikytinas ateinančioms metams planuojamų investicijų derinimas su Komisija, ar prašymas kompensuoti faktiškai atliktas investicijas per praėjusius ataskaitinius metus. Pastaruoju atveju, toks ribojimas apskritai eliminuotų SGDT lėšų gavėjo galimybę jau 2013 metais gauti per gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainą kompensuojamas lėšas, kas sąlygotų ženklų apyvartinių lėšų trūkumą ir poreikį naudoti skolintas lėšas su aukščiau aptartomis pasekmėmis. Be to, Aprašo projekte neregamentuojamas ir tokių SGDT lėšų kompensavimo periodiškumas: ar tokios lėšos būtų kompensuojamos iš karto už visus praėjusius ataskaitinius metus, ar tam tikrais Komisijos nustatytais periodais. Bendrovė atkreipia Komisijos dėmesį ir į tai, jog įstatymo įgyvendinamajame teisės akte neturėtų būti numatomi ūkinės komercinės veiklos ribojimai, neturintys įstatyminio pagrindo.

Įvertinus aukščiau aptartas aplinkybes, taip pat vadovaujantis investicijų į Lietuvos Respublikos strateginius energetikos projektus derinimo Komisijoje teisinio reguliavimo praktika ir atsižvelgiant į Aprašo projekto 12.1 punkte pasiūlyto SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties eksploatavimo sąnaudų ar jų dalies kompensavimo sąlygų analogiją, Bendrovės nuomone, siekiant aukščiau aptartų tikslų, SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudų SGDT lėšų gavėjui turėtų būti kompensuojamos tokia tvarka: (i) į perdavimo paslaugos kainą įtraukiamos su Komisija suderintos Bendrovės planuojamos investicijos, patvirtintos Bendrovės organų (kontrolinio akcijų paketo valdytojas – Lietuvos Respublikos energetikos ministerija); (ii) surinktas lėšas lygiomis dalimis SGDT lėšų administratorius kompensuotų Bendrovei kiekvieną mėnesį, taip sumažinant finansavimo iš bankų poreikį ir mažinant SGD terminalo projekto sąnaudų augimą; (iii) nustatant gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainą naujam laikotarpiui, planuotos investicijos būtų palyginamos su Bendrovės faktiškai atliktomis investicijomis ir atitinkamai koreguojama ateinančio laikotarpio SGDT lėšų dedamoji gamtinių dujų perdavimo kainoje.

Siūlome patikslinti Aprašo projekto 11.1 ir 11.2 punktus ir juos išdėstyti taip:

„11.1. SGDT lėšas SGDT lėšų administratorius išmoka SGDT lėšų gavėjui 1/12 bendros SGDT lėšų, kurių paskirtis nurodyta Aprašo 4.1 punkte, sumos, kuri yra lygi SGDT lėšų gavėjo teisės aktų nustatyta tvarka su Komisija suderintų planuojamų investicijų į SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimą einamiesiems ataskaitiniams metams bendrai sumai, Komisijai pateikus SGDT administratoriui nurodymą dėl SGDT lėšų išmokėjimo. Komisija teikia SGDT administratoriui nurodymą dėl SGDT lėšų išmokėjimo, priėmusi sprendimą dėl 4.1 punkte nurodytų išlaidų kompensavimo SGDT lėšų gavėjui. Komisija sprendimą dėl 4.1 punkte nurodytų išlaidų kompensavimo SGDT lėšų gavėjui priima, gavusi SGDT lėšų gavėjo prašymą kartu su įvykdytų investicijų, teisės aktų nustatyta tvarka suderintų su Komisija, išlaidų pagrįstumą įrodančiais dokumentais, įskaitant Energetikos ministerijos ar jos įpareigotos kitos viešojo administravimo institucijos išvadą dėl atliktų investicijų pagrįstumo. SGDT lėšų gavėjas prašymą kompensuoti 4.1 punkte nurodytas išlaidas teikia kartą metuose;

11.2. SGDT lėšų administratorius išmoka SGDT lėšų gavėjui SGDT lėšas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo Komisijos nurodymo pateikimo iki kiekvieno mėnesio, einančio po ataskaitinio mėnesio, 14 darbo dienas;“

Siūlome Aprašo projektą papildyti nauju 11.3 punktu:

„11.3. Įvertinus per praėjusius ataskaitinius metus SGDT lėšų gavėjo faktiškai atliktas investicijas į SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimą, Komisija atitinkamai padidina ar sumažina kitiems ataskaitiniams metams planuojamų investicijų bendrą sumą. Sprendimą dėl kitiems ataskaitiniams metams planuojamų investicijų padidinimo ar sumažinimo Komisija priima SGDT lėšų gavėjui pateikus SGD terminalo, jo infrastruktūros

ir jungties įrengimo sąnaudų ataskaitą už praėjusius ataskaitinius metus, taip pat atliktų investicijų į SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimą pagrįstumą ir būtinumą pagrindžiančius dokumentus.“

1.14. Atsižvelgiant į Bendrovės 1.8 pastaboje pateiktus paaiškinimus dėl Aprašo 4.2 punkte nurodytų sąnaudų apimties ir 1.13 pastaboje pateiktus paaiškinimus dėl poreikio užtikrinti SGDT lėšų kompensavimo SGDT lėšų gavėjui efektyvumą ir operatyvumą, siūlome patikslinti Aprašo projekto 12.1 ir 12.2 punktus ir juos išdėstyti taip:

„12.1. SGDT lėšų administratorius išmoka SGDT lėšų gavėjui 1/12 Komisijos ataskaitiniams kalendoriniams metams patvirtintos SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties eksploatacinių eksploatacinių sąnaudų sumos;

12.2. SGDT lėšų administratorius išmoka SGDT lėšų gavėjui SGDT lėšas ne vėliau kaip paskutinę po ataskaitinio mėnesio einančio mėnesio dieną iki kiekvieno mėnesio, einančio po ataskaitinio mėnesio, 14 darbo dienos.“

1.15. Įvertinus tai, jog Aprašo projekto 12 punkto nuostatos, vadovaujantis Komisijos nutarimo projekto 2 punktu, bus taikomos tik nuo SGD terminalo operatoriaus licencijuojamos veiklos pradžios, gali susidaryti situacija, jog Bendrovė, veikianti kaip SGD terminalo projekto įgyvendinimo bendrovė, patirs sąnaudas, kurios pagal savo esmę laikytinos SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties eksploatacinių sąnaudomis, tačiau tokios sąnaudos negalės būti kompensuojamos iki SGD terminalo operatoriaus veiklos pradžios, tokiu būdu nepagrįstai uždelsiant SGDT terminalo lėšų išmokėjimą. Siekiant išvengti tokios situacijos, Aprašo projekte siūlome aiškiai nustatyti, jog SGD terminalo projekto įgyvendinimo bendrovės visos patirtos sąnaudos yra laikomos SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudomis, tai yra – visoms tokioms sąnaudoms taikyti 11 punkte nustatytas SGDT lėšų išmokėjimo sąlygas.

Siūlome Aprašo projektą papildyti nauju 13 punktu:

„13. SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties eksploatacinių sąnaudų suma gali būti pripažįstamos pagrįstomis ar planuojama sąnaudų suma nustatoma tik tais atvejais, kai tokias sąnaudas patiria ar planuoja patirti SGD terminalo operatorius, turintis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme nustatyta tvarka išduotą gamtinių dujų skystinimo licenciją. Sąnaudos, kurias SGD terminalo lėšų gavėjas patirs iki gamtinių dujų skystinimo licencijos išdavimo dienos, laikomos SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudomis.“

1.16. Atsižvelgiant į Bendrovės 1.9 pastaboje pateiktą pasiūlymą dėl gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus patiriamų SGDT lėšų administravimo sąnaudų kompensavimo tvarkos ir sąlygų, siūlome atitinkamai patikslinti Aprašo projekto 13 punkto redakciją ir numatyti tokių sąnaudų galimą įtraukimą į gamtinių dujų perdavimo kainą.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog aptariamoje nuostatoje nurodyta didžiausia galima SGDT lėšų administravimo suma – ne daugiau kaip 500 tūkst. Lt per metus – nėra pagrįsta jokiais objektyviais kriterijais. SGDT lėšų administravimo sąnaudos turėtų būti vertinamos pagal faktines gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas tokioms administravimo funkcijoms atlikti, atsižvelgiant į jų reikalingumą ir pagrįstumą, tačiau iš anksto neprogramuojant tokių sąnaudų apimties ir tuo dirbtinai nedidinant SGD terminalo projekto ar su jomis susijusių sąnaudų gamtinių dujų sektoriuje.

Siūlome Aprašo projekto 13 punktą išdėstyti taip:

„13. SGDT lėšų administratorius kas mėnesį dengia SGDT lėšų administravimo sąnaudas kaip 1/12 Komisijos ataskaitiniams kalendoriniams metams patvirtintos SGDT lėšų administravimo sąnaudų sumos. Komisijos nustatyta SGDT lėšų administravimo sąnaudų suma bet kuriuo atveju neviršija 500 tūkst. Lt per metus administratoriaus sąnaudos, patirtos administruojant SGDT

lėšas, Komisijos nustatyta tvarka ir sąlygomis pripažįstamos pagrįstomis gamtinių dujų perdavimo veiklos sąnaudomis ir kiekvienais metais įvertinamos nustatant gamtinių dujų perdavimo kainas.“

1.17. Redakcinis patikslinimas. Siūlome Aprašo projekto 16.4 punktą išdėstyti taip:
„16.4. nuo ataskaitinių metų pradžios, įskaitant praėjusį ataskaitinį mėnesį, sukaupą SGD SGDT lėšų likutį ir gautas palūkanas už surinktus, bet neišmokėtus SGDT lėšų saugojimą.“

1.18. Aprašo projekto 17 punkte numatyta SGDT lėšų administratoriaus pareiga neišmokėtų SGDT lėšų likučiui saugoti pasirinkti „nerizikingas finansines priemones“, tačiau tai, kokios finansinės priemonės yra laikomos „nerizikingomis“, nėra nurodyti nei Aprašo projekte, nei kituose galiojančiuose teisės aktuose. Siūlome išspręsti šį teisinio reguliavimo ncaiškumą patikslinant Aprašo projekto 17 punktą.

Bendrovės vertinimu, aptariamoje Aprašo projekto nuostatoje turėtų būti aiškiai nustatyta ir tai, kad palūkanos ir (ar) kitas pelnas, kurį gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius gauna saugodamas SGDT lėšas, taip pat laikomos SGDT lėšomis ir Aprašo projekte nustatyta tvarka išmokamos SGDT lėšų gavėjui. Tai yra, Aprašo projekte turi būti nustatytas aiškus teisinis reguliavimas, eliminuojantis gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus galimybę uždirbti iš SGDT lėšų administravimo veiklos.

Taip pat Aprašo projekto nuostatose siūlome suderinti vartojamas „ataskaitinio mėnesio“ ir „kalendorinio mėnesio“ sąvokas.

Siūlome Aprašo projekto 17 punktą išdėstyti taip:

„17. Jei per einamąjį ataskaitinį ~~kalendorinį~~ mėnesį surinkta SGDT lėšų įmokų suma viršija SGDT lėšų išmokų sumą, SGDT lėšų administratorius SGDT lėšų likučiui saugoti privalo pasirinkti nerizikingas finansines priemones, tai yra – **Vyriausybės vertybinius popierius ir (ar) ne mažesnį kaip A reitingą pagal „Standard & Poor“ indeksą turinčių finansinių institucijų siūlomas likvidžias finansines priemones**, ir prisiimti pilną atsakomybę už šių SGDT lėšų saugumą. SGDT lėšų administratorius ne vėliau kaip per 5 darbo dienas privalo informuoti Komisiją ir paskelbti viešai apie pasirinktas SGDT lėšų likučio saugojimo priemones ir sąlygas. **Palūkanos ir (ar) kitas pelnas, kurį perdavimo sistemos operatorius gauna už SGDT lėšų saugojimą, laikomas SGDT lėšomis ir Apraše nustatyta tvarka išmokamas SGDT lėšų gavėjui.**“

1.19. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Aprašo projekte nėra numatyta, kokių veiksmų turėtų imtis SGDT lėšų administratorius, kai ankstesniais laikotarpiais sukaupę ir saugomų SGDT lėšų likučių, kaip nurodyta Aprašo projekto 18 punkte, nepakanka SGD terminalo lėšoms išmokėti.

Atsižvelgiant į įstatymų leidėjo nustatytą gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus pareigą kompensuoti SGD terminalo projekto, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudas ar jų dalį, Bendrovės vertinimu, natūralu, kad esant lėšų trūkumui gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius turėtų panaudoti apyvartines ar skolintas lėšas šiam trūkumui padengti. Kitu atveju kyla esminė SGD terminalo finansavimo lėšų trūkumo rizika, sąlygojanti aukščiau Bendrovės nurodytas grėsmes savalaikiam projekto įgyvendinimui. Įvertinus įstatymų leidėjo nustatytą pareigą, lėšų surinkimo efektyvumas turėtų būti tiesioginė gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus atsakomybė.

Siūlome Aprašo projektą papildyti nauju 19 punktu:

„19. Jei ankstesniais laikotarpiais sukaupę ir saugomų SGDT lėšų likučių nepakanka SGDT lėšoms išmokėti, kaip nurodyta Aprašo 18 punkte, likusį už atitinkamą ataskaitinį mėnesį mokėtinų SGDT lėšų skirtumą SGDT lėšų administratorius privalo padengti apyvartinėmis ar skolintomis lėšomis. Paskolos atveju, SGDT lėšų administratorius privalo pasirinkti pigiausią skolinimosi priemonę, tačiau ne brangesnę nei paskolų nefinansinėms

korporacijoms palūkanų normos, kurias skelbia Lietuvos bankas. SGDT lėšų administratorius ne vėliau kaip per 5 darbo dienas privalo informuoti Komisiją ir paskelbti viešai apie pasirinktas skolinimosi priemones ir sąlygas.“

1.20. Atsižvelgiant į aukščiau pateiktus pasiūlymus ir Aprašo projekto pakeitimus bei papildymus, siūlome atitinkamai patikslinti Aprašo projekto nuostatų numeravimą ir kryžmines nuorodas į atskiras Aprašo projekto nuostatas.

2. Bendrovė teikia šias pastabas ir pasiūlymus dėl Komisijos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2008 m. rugpjūčio 8 d. nutarimo Nr. O3-106 „Dėl Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (TAPIS Nr. 12-2620-01) tobulinimo:

2.1. Atsižvelgiant į tai, kad SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti skirtos lėšos bus įskaičiuojamos į gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinę ribą kaip papildoma atskira perdavimo kainos viršutinės ribos dedamoji (SGDT priedas), atitinkamai gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainos viršutinė riba galės būti koreguojama ir tais atvejais, kai Komisija perskaičiuos ir pakeis ateinantiems kalendoriniams metams nustatomą SGDT priedą.

Siūlome papildyti Komisijos nutarimo projektą nauju 1 punktu:

„1. Pakeisti Metodikos 3 punktą ir išdėstyti jį taip:

„3. Dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinės ribos Komisijos sprendimu gali būti koreguojamos, pasikeitus infliacijos lygiui, importuojamų (atgabenamų) dujų kainoms, mokesčiams, dujų transportavimo kiekiui, teisės aktų reikalavimams, dujų įmonėms įgyvendinus su Komisija suderintas investicijas ar dujų įmonėms nukrypus nuo šios Metodikos 68 punkte nustatytų rodiklių, **taip pat nustatius naujas ar Metodikoje nustatyta tvarka perskaičiuojamas nustatytas perdavimo ir (ar) skirstymo kainos viršutinių ribų dedamąsias, tačiau ne dažniau kaip kartą per metus.**“

2.2. Siekiant suderinti Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatyme (toliau – SGDI), Komisijos teikiamame derinti Suskystintų gamtinių dujų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti skirtų lėšų administravimo tvarkos aprašo projekte (TAPIS Nr. 12-2630-01) ir Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikoje (toliau – Metodika) vartojamas sąvokas, siūlome patikslinti Komisijos nutarimo projekto 2 punkte nurodytų naujų žymėjimų apibrėžtis:

„ $INV_{SGDT, t+1}$ - lėšos, skirtos suskystintų gamtinių terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti (toliau – SGDT lėšos), Lt;

$S_{SGDT, t+1}^{ADM}$ - prognozuojamos ~~suskystintų gamtinių terminalui skirtų~~ SGDT lėšų administravimo sąnaudos kalendoriniais metais, Lt;

$Q_{prog, t+1}$ - gamtinių dujų perdavimo sistema prognozuojamas transportuoti dujų kiekis tais kalendoriniais metais, kuriems yra nustatomas SGDT priedas ($T_{SGDT, t+1}$), tūkst. m^3 ;

$T_{SGDT, t+1}$ - ~~suskystintų gamtinių dujų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudų ar jų daliai kompensuoti skirtos~~ SGDT lėšos, kurios Komisijos sprendimu pagal Metodikos VI¹ skirsnio nuostatas gali būti įskaičiuojamos į gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinę ribą kaip papildoma atskira perdavimo kainos viršutinės ribos dedamoji – SGDT priedas, Lt už tūkst. m^3 .“

2.3. Įvertinus Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje ir Metodikos 13 punkte įtvirtintą gamtinių dujų įmonės sąvokos apibrėžti, Bendrovė, veikianti kaip SGD terminalo projekto įgyvendinimo bendrovė, nelaikytina gamtinių dujų įmone. Atsižvelgiant į tai ir įvertinus Metodikos 53 punkto nuostatų reguliavimo dalyką, apimančią reikalavimus tik

gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo veiklų sąnaudų skaičiavimui, Bendrovės vertinimu, nėra aiškaus teisinio pagrindo Bendrovės atžvilgiu taikyti nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimo normatyvus, kaip numatyta Metodikos 53.5 punkte ir 4 priede.

Atsižvelgiant į esamą teisinio reguliavimo neaiškumą, Komisijos nutarimo projektą siūlome papildyti naujomis nuostatomis, reglamentuojančiomis SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus bei atitinkamus nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimo principus, taikomus tiek SGD terminalo projektą įgyvendinančiai bendrovei, tiek būsimam SGD terminalo operatoriui.

2.4. Atsižvelgiant į Bendrovės 2.2 pastaboje pateiktą pasiūlymą, siūlome patikslinti Komisijos nutarimo projekto 4 punkte naujai išdėstyta sutrumpinimą:

„T_{SGDT, t+1} – ~~suskystintų gamtinių dujų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudų ar jų daliai kompensuoti skirtos~~ SGDT lėšos, kurios Komisijos sprendimu pagal Metodikos VI¹ skirsnio nuostatas gali būti įskaičiuojamos į gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinę ribą kaip papildoma atskira perdavimo kainos viršutinės ribos dedamoji – SGDT priedas, Lt už tūkst. m³.“

2.5. SGDĮ 5 straipsnio 2 dalimi įstatymų leidėjas įtvirtino tiesioginę gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus pareigą administruoti SGDT lėšas. Atsižvelgiant į tai, su tokia SGDT lėšų administravimo veikla susijusios gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudos turėtų būti priskiriamos ne SGD terminalo, jo infrastruktūros ar jungties įrengimo sąnaudoms, patirtoms finansuojant SGD terminalo projektą, bet gamtinių dujų perdavimo veiklos sąnaudoms.

SGD terminalo lėšų galimas panaudojimas perdavimo sistemos operatoriaus veiklos sąnaudoms kompensuoti nėra suderinamas su SGDĮ 5 straipsnio 2 dalyje įtvirtintu SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudų kompensavimo principu bei tokio kompensavimo tikslinė paskirtimi.

Siūlome papildyti Komisijos nutarimo projektą nauju 5 punktu:

„5. Pakeisti Metodikos 69 punkto 5 formulę ir papildyti šį punktą nauju sutrumpinimu:

$$T_{p, sk} = \frac{S_{p, sk} - S_{lr} + NP_{p, sk} + S_{SGDT, t+1}^{ADM}}{Q_{p, sk}}; \text{ (Lt/tūkst. m}^3\text{)}, \quad (5)$$

Lt;“ S^{ADM}_{SGDT, t+1} - prognozuojamos SGDT lėšų administravimo sąnaudos kalendoriniais metais,

2.6. Atsižvelgiant į Bendrovės 2.5 pastaboje pateiktą paaiškinimą ir pasiūlymą dėl Metodikos nuostatų pakeitimo, taip pat siūlome patikslinti Komisijos nutarimo projekto 5 punktu teikiamą Metodikos 69² punktą (įskaitant 16 formulės pakeitimą) ir jį išdėstyti taip:

„69². SGDT priedas nustatomas kaip Komisijos sprendimu patvirtintų lėšų, skirtų SGD terminalo įrengimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti, ~~ir prognozuojamų SGDT lėšų administravimo sąnaudų~~ suma kalendoriniais metais, padalinta iš gamtinių dujų perdavimo sistema prognozuojamo transportuoti dujų kiekio tais kalendoriniais metais, kuriems yra nustatomas SGDT priedas. SGDT priedas (T_{SGDT}) skaičiuojamas pagal formulę:

$$T_{SGDT, t+1} = \frac{INV_{SGDT, t+1} \pm \Delta T_{SGDT, t-1}}{Q_{prog, t+1}}; \text{ (Lt/tūkst. m}^3\text{)}, \quad (16)$$

čia

INV_{SGDT, t+1} – SGDT lėšos, ~~skirtos suskystintų gamtinių dujų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti~~, Lt;

$S_{ADM}^{SGDT, t+1}$ – prognozuojamos SGDT lėšų administravimo sąnaudos kalendoriniais metais, Lt;

$Q_{prog, t+1}$ – gamtinių dujų perdavimo sistema prognozuojamas transportuoti dujų kiekis tais kalendoriniais metais, kuriems yra nustatomas SGDT priedas ($T_{SGDT, t+1}$), tūkst. m³;

$\Delta T_{SGDT, t-1}$ – prognozuoto ir faktiškai surinkto SGDT lėšų kiekio neatitikimas per praėjusius pasibaigusius ataskaitinius kalendorinius metus, Lt.“

2.7. Atsižvelgiant į Bendrovės 2.2 pastaboje pateiktą pasiūlymą, taip pat siūlome patikslinti Komisijos nutarimo projekto 5 punktu teikiamus Metodikos 69³ ir 69⁴ punktus ir juos išdėstyti taip:
„69³. Lėšų, skirtų SGD terminalo įrengimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti, SGDT lėšų poreikis nustatomas, atsižvelgiant į SGD terminalo investicijų projekto įgyvendinimui būtinius finansinius išteklius bei įvertinus SGD terminalo projektą įgyvendinančiai bendrovei prieinamomis finansinėmis galimybėmis pasinaudoti kitais galimais projekto finansavimo šaltiniais.

69⁴. Lėšos, skirtos SGD terminalo įrengimo sąnaudų ar jų daliai kompensuoti, SGDT lėšos administruojamos ir kompensuojamos SGD terminalo operatoriui SGDT lėšų gavėjui, vadovaujantis Komisijos patvirtintu Suskystintų gamtinių dujų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti skirtų lėšų administravimo tvarkos aprašu, patvirtintu Komisijos 2012 m. d. nutarimu Nr. O3.“

2.8. Įvertinus Bendrovės teikiamus pasiūlymus dėl Komisijos parengtame Suskystintų gamtinių dujų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti skirtų lėšų administravimo tvarkos aprašo projekte nustatomos SGDT lėšų išmokėjimo SGDT lėšų gavėjui tvarkos, siūlome patikslinti Komisijos nutarimo 5 punkte teikiamą Metodikos 69⁵ punktą ir jį išdėstyti taip:

„69⁵. Lėšos, skirtos SGD terminalo įrengimo sąnaudų ar jų daliai kompensuoti SGDT lėšos, kurios nebuvo kompensuotos SGD terminalo operatoriui neįvykdžius suderintų investicijų, arba lėšų likučiai, susidaro faktiškai įgyvendinus išmokėtos SGDT lėšų gavėjui, įvertinus su Komisija suderintas ir faktiškai atliktas investicijas, gražinami gamtinių dujų perdavimo sistemos naudotojams, nustatant ar koreguojant gamtinių dujų perdavimo kainų viršutinės ribas.“

2.9. Atsižvelgiant į tai, kad SGDĮ 5 straipsnio 2 dalyje taip pat numatyta galimybė į gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainą įtraukti ir SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties eksploatavimo sąnaudas ar jų dalį, siūlome atitinkamai papildyti Komisijos nutarimo projektą atitinkamomis nuostatomis, reglamentuojančiomis SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties eksploatavimo sąnaudų ar jų dalies kompensavimo tvarką ir sąlygas.

2.10. Atsižvelgiant į aukščiau pateiktus pasiūlymus ir Komisijos nutarimo projekto bei Metodikos pakeitimus bei papildymus, siūlome atitinkamai patikslinti Komisijos nutarimo projekto ir (ar) Metodikos nuostatų numeravimą.

3. Bendrovė teikia šias pastabas ir pasiūlymus dėl Komisijos nutarimo „Dėl Gamtinių dujų naujų vartotojų, naujų gamtinių dujų sistemų ir biodujų gamybos įrenginių prijungimo įkainių nustatymo metodikos patvirtinimo“ projekto (TAPIS Nr. 12-2625-01) tobulinimo:

3.1. Vienu iš teisinių pagrindų, kuriuo vadovaujantis buvo parengtas Komisijos nutarimo projektu teikiamas Gamtinių dujų naujų vartotojų, naujų gamtinių dujų įstatymų ir biodujų gamybos įrenginių prijungimo įkainių nustatymo metodikos (toliau – Prijungimo įkainių nustatymo metodika) projektas, turėtų būti nurodytas naujai priimtas Naujų gamtinių dujų sistemų, tiesioginių vamzdynų ir biodujų gamybos įrenginių prijungimo prie veikiančių gamtinių dujų perdavimo ar

skirstymo sistemų tvarkos ir sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-115.

Taip pat, teikiant nuorodas į Lietuvos Respublikos įstatymus, pirmojoje nuorodoje turėtų būti nurodytas kiekvieno atitinkamo įstatymo naujos redakcijos paskelbimo šaltinis, metai, paskelbimo šaltinio ir teisės akto eilės numeris.

Siūlome Prijungimo įkainių nustatymo metodikos projekto 1 punktą išdėstyti taip:

„1. Gamtinių dujų naujų vartotojų, naujų gamtinių dujų sistemų ir biodujų gamybos įrenginių prijungimo įkainių nustatymo metodika (toliau – Metodika) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymu (Žin., 2002, Nr. 56-2224; 2011, Nr. 160-7576), Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu (Žin., 2000, Nr. 89-2743; 2007, Nr. 43-1626; 2011, Nr. 87-4186), Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymu (Žin., 2011, Nr. 62-2936), Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymu (Žin., 2012, Nr. 68-3466), **Naujų gamtinių dujų sistemų, tiesioginių vamzdynų ir biodujų gamybos įrenginių prijungimo prie veikiančių gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo sistemų tvarkos ir sąlygų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-115 (Žin., 2012, Nr. 69-3561), Naujų gamtinių dujų sistemų naujoje dujų fiksavimo teritorijoje įrengimo ir naujų vartotojų gamtinių dujų sistemų prijungimo prie perdavimo ar skirstymo sistemų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. 4-266 (Žin., 2008, Nr. 75-2972), Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodika, patvirtinta Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2009 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. O3-157 (Žin., 2009, Nr. 126-5476) ir kitais teisės aktais.“**

3.2. Redakcinė pastaba. Siūlome patikslinti Prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos projekto 2.1 ir 2.2 punktų redakciją:

„2.1. skaičiuojant naujų buitinių vartotojų prijungimo prie gamtinių dujų sistemos **prijungimo įkainius;**

2.2. skaičiuojant naujų nebutinių vartotojų prijungimo prie gamtinių dujų sistemos **prijungimo įkainius;“**

3.3. Vadovaujantis teisės technikos taisyklėmis, siūlome patikslinti Prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos projekto 13 punkto redakciją:

„13. Kitos Metodikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas ir Europos Sąjungos kiti teisės aktai.“

3.4. Bendrovės vertinimu, Prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos projekto 15, 16 ir 17 punktai neatitinka IV skyriaus reguliavimo dalyko, kuriame, sprendžiant iš siūlomo skyriaus pavadinimo, turėtų būti reglamentuojami pagrindiniai investicijų į dujų sistemas rodikliai. Tuo tarpu prijungimo įkainių skaičiavimo ir jų taikymo nebutiniams vartotojams ir naujoms gamtinių dujų sistemoms tvarka nustatoma VI skyriuje. Siūlome arba perkelti aptariamus projekto punktus į VI skyrių, arba patikslinti IV skyriaus pavadinimą. Papildomai atkreipiame dėmesį į redakcinius skyrių numeravimo netikslumus.

3.5. Atsižvelgiant į tai, kad Prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos projekto 15 punkte numatyta galimybė taikyti mažesnę prijungimo įkainį galima prijungiant tiek naujo nebutinio vartotojo gamtinių dujų įrenginius, tiek naują gamtinių dujų sistemą, atitinkamai 16 punkte nustatytas nediskriminavimo reikalavimas turėtų būti vienodai taikomas abiejų prijungimų atvejais.

Siūlome Prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos projekto 16 punktą išdėstyti taip:

„16. Metodikos 15 punkte numatytą nuostatą dujų įmonės gali taikyti konkretų laikotarpį apibrėžtoje teritorijoje ir neturi diskriminuoti naujų vartotojų ir (ar) asmenų, prijungiančių naujas gamtinių dujų sistemas. Kriterijai, kuriais vadovaudamosios dujų įmonės taikytų mažesnių prijungimo įkainį, turi būti objektyvūs ir nediskriminaciniai.“

3.6. Pagal Prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos projekto 21 punktą gautinas pelnas (investicijų graža) (GP_t) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$GP_t = IT_t \cdot WACC \cdot (1 - M_p).$$

Pagal tarptautinius apskaitos standartus ir kitus visuotinai priimtus standartus diskonto norma WACC įskaičiuoja pelno mokesčio normą:

$$WACC = \frac{E}{V} \times R_e + \frac{D}{V} \times R_D \times (1 - T_c), \quad \beta_L = \beta_U \times (1 + (1 - t) \times \frac{D}{E}),$$

todėl siūlome pakoreguoti (GP_t) formulę neskaičiuojant papildomos pelno mokesčio įtakos:

$$GP_t = IT_t \cdot WACC.$$

Atitinkamai turėtų būti koreguojama formulė ir Prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos projekto 38 punkte.

3.7. Bendrovės vertinimu, Prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos projekto 31 punkte nustatyti privalomi reikalavimai, susiję su gamtinių dujų suvartojimu ar transportavimu, yra nesuderinami su galiojančiais veikslo gamtinių dujų sektoriuje reglamentuojančiais teisės aktais, tarp jų ir su Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu (toliau – GDI): (i) įstatymų leidėjas nesuteikia Komisijai ar juo labiau gamtinių dujų įmonėms teisės nustatyti gamtinių dujų vartotojams privalomą suvartoti gamtinių dujų kiekį; (ii) privalomas gamtinių dujų vartojimas, neįvertinant ekonominio pagrįstumo, tiekimo saugumo, kuro diversifikavimo ir kitų svarbių kriterijų, reikšmingų ūkio subjektų ūkinėje komercinėje veikloje, laikytinas ūkinės veiklos laisvės ribojimu, kuris gali būti nustatytas tik įstatymu; (iii) gamtinių dujų perdavimo paslauga Lietuvos Respublikoje teikiama tik gamtinių dujų vartotojams, bet ne gamtinių dujų sistemų operatoriams; (iv) prie gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo prijungta nauja gamtinių dujų sistema, pavyzdžiui, SGD sistema, jokia apimtimi neprivalės „užsakinėti“ sistemų pajėgumų, kurių užtikrinimas yra tiesioginė perdavimo ir skirstymo sistemų operatorių pareiga, nustatyta GDI, teikiant perdavimo ir skirstymo paslaugas vartotojams; (v) įgyvendinus GDI nustatytus gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo veiklos atskyrimo reikalavimus, perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai jokia apimtimi negalės vykdyti prekybos gamtinėmis dujomis veiklos, todėl išimtinai infrastruktūrinio pobūdžio teisiniai santykiai – gamtinių dujų įrenginių prijungimas – neturėtų būti klaidingai siejami su gamtinių dujų prekybos teisiniais santykiais.

Atsižvelgiant į tai, siūlome išbraukti Prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos projekto 31 punktą, kaip nepagrįstą ir neteisėtą.

3.8. Atkreiptinas dėmesys į tai, jog Prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos projekto 32 punkte numatytas prijungimo įkainio perskaičiavimas, priklausomai nuo dujų įmonės faktiškai įgyvendintos investicijos, jokia apimtimi neįpareigoja dujų įmonės elgtis atsakingai ir pasirinkti ekonomiškai pagrįstus investicijų įgyvendinimo būdus. Bet kokie su gamtinių dujų įrenginių prijungimu susiję mokėjimai turi būti apskaičiuoti, vadovaujantis skaidriais ir objektyviais kriterijais, siekiant kaip įmanoma mažesnės finansinės naštos gamtinių dujų vartotojams ir kitiems sistemos naudotojams.

Bendrovės nuomone, išskyrus nenumatytus atvejus, būtent perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai turėtų prisiimti riziką susijusią su naujų vartotojų gamtinių dujų įrenginių ar naujų gamtinių dujų sistemų prijungimo prie veikiančios gamtinių dujų sistemos teisingų ir tikslių įkainių apskaičiavimu pagal planuojamą investicijų sąmatinę vertę. Tai leistų pasiekti, kad sistemų

operatoriai investicijų įgyvendinimo eigoje priimtų atsakingus, ekonomiškai pagrįstus sprendimus ir siektų efektyviai atlikti teisės aktų joms nustatytas pareigas, susijusias su gamtinių dujų įrenginių prijungimu.

Siūlome Prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos projekto 32 punktą išdėstyti taip:

„32. Jei dujų įmonės įgyvendintų investicijų, tenkančių konkrečiam naujam nebutiniam vartotojui ar naujai gamtinių dujų sistemai, faktinė vertė skiriasi nuo sąmatinės vertės daugiau kaip 3 proc., bet ne mažiau kaip 500 litų, dujų įmonė naujam vartotojui ar naujai gamtinių dujų sistemai prijungimo įkainį apskaičiuoja pagal faktiškai įgyvendintos investicijos dydį. **Didesnis prijungimo įkainis gali būti nustatomas tik tuo atveju, jei faktinės vertės padidėjimą sąlygojo papildomų, sąmatoje nenumatytų darbų, būtinų nebutiniam vartotojui ar naujai gamtinių dujų sistemai prijungti, poreikis, kuris objektyviai negalėjo būti numatytas rengiant sąmatą, arba sąmatoje numatytų darbų pabrangimas, susijęs su ekonominiais prekių ir paslaugų rinkos procesais.**“

Pagarbiai

Generalinis direktorius

Rokas Masiulis